

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1111

B.A./B.Sc. 3rd Semester

POLITICAL SCIENCE (Indian Constitution)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Candidate must attempt any **five** questions. **One** question from each Section must be attempted and **fifth** question may be attempted from any Section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Critically discuss the salient features of Indian Constitution.
2. Discuss the nature and objectives of Indian Political system as per Preamble.

SECTION—B

3. Discuss the meaning and types of Fundamental Rights in Indian Constitution.
4. Critically evaluate the Fundamental Duties in Indian Constitution.

SECTION-C

5. Examine the powers and position of President of India.
6. Highlight the composition, powers and role of Supreme Court of India.

SECTION-D

7. Critically discuss the position and powers of Governor of State.
8. Examine the election, powers and role of Chief Minister of State.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।

ਭਾਗ—ਅ

3. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।
4. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਕਰਤਵਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ੲ

5. ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੱਸੋ।
6. ਭਾਰਤੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਦੱਸੋ।

ਭਾਗ—ਸ

7. ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੱਸੋ।
8. ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਚੋਣ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਦੱਸੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਈ ਪਾੰਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਵਸ਼ਯ ਕਰੇਂ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਾੰਚਵਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੀ ਭੀ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਆ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਵਿਘਾਨ ਕੀ ਮੁਖਯ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਕੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ।
2. ਪ੍ਰਸ਼ਤਾਵਨਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤੀਯ ਰਾਜਨੀਤਿ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾ ਸਵਰੂਪ ਏਵੰ ਤਵੇਸ਼ਯ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ।

ਭਾਗ—ਕ

3. ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਵਿਘਾਨ ਮੇਂ ਸੈਠਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾ ਅਰਥ ਏਵੰ ਪ੍ਰਕਾਰੋਂ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ।
4. ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਵਿਘਾਨ ਮੇਂ ਸੈਠਿਕ ਕਰਤਵਯ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੂਲਯਾਂਕਨ ਕਰੇਂ।

भाग—ग

5. भारत के राष्ट्रपति की शक्तियाँ एवं स्थिति का परीक्षण करें।
6. भारत के सुप्रीम कोर्ट की बनावट, शक्तियाँ एवं भूमिका को उजागर करें।

भाग—घ

7. राज्य के राजपाल की शक्तियाँ एवं स्थिति की आलोचनात्मक चर्चा करें।
8. राज्य के मुख्यमंत्री का चुनाव, शक्तियाँ एवं भूमिका का परीक्षण करें।